

Kompetentsipõhise eneseanalüüsi vorm täiskasvanute koolitaja, tase 7 kutse taotlejale

Nimi: Aile Nõupuu

Esmalt palume Teil analüüsida 7. taseme täiskasvanute koolitaja kutset läbivaid kompetentse.

Nr	Kompetentsi lühikirjeldus
1	Valdab koolitusel käsitletavat valdkonda/teemat/ainet, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast/koolitusprogrammist. Minu põhilisteks koolitusvaldkondadeks on viimase 10 aasta jooksul olnud fotograafia, reklaammaterjalide kujundamine, veebiturundus ning kalligraafia. PEDAGOOGILINE TEGEVUS. Hariduselt olen käsitöö ja kodunduse õpetaja ning ühtlasi ka kutseõpetaja - lõpetanud Tallinna Pedagoogilise Ülikooli 1998. aastal. Õpetajana alustasin tööd 1993. aastal Taebla Kutsekeskkoolis käsitöö- ja kunstõpetajana. 2012. aastast tegelen regulaarselt täiskasvanute koolitamisega tasemeõppes ja kursustel Haapsalu Kutsehariduskeskuses, Haapsalu Kolledžis, Haapsalu Rahvaülikoolis jm. FOTOGRAAFIA. Fotograafiaõpingutega alustasin 2011. aastal Haapsalu Rahvaülikoolis. Fotograafiaalaseid teadmisi täiendan pidevalt olles Haapsalu Fotoklubi aktiivne liige osaledes erinevatel koolitustel Eesti tuntud fotograafide juures. Olen läbinud aastate jooksul mitmeid Photopointi e-kursuseid, nagu näiteks toote-, toidu- ja nutifotograafia või looduse ja portreefotograafia alused. Fototöötlemise alaseid oskusi täiendan läbi interneti kasutades selleks videosid Youtube's. Laenutan sageli raamatukogust fotograafiaõpikuid ning külastan fotonäitusi, et arendada oma teadmisi fotograafiast. Praktiseerin fotograafina käies pildistamas üritusi või tegemas perepilte. TURUNDUS. Õpetajatöö kõrvalt ja arendusdirektori ametis olen ma alati tegelenud kooli turundustegevuse ning reklaammaterjalide kujundamisega. Turundamises arendan ennast pidevalt nii iseseisvalt internetis, raamatuid lugedes või osaledes koolitustel, et olla kursis uute trendide ja tehnikatega. 2012. aastal läksin õppima kujundusgraafikat Tallinna Kunstiakadeemia Avatud Akadeemiasse, kus täiendasin oma oskusi graafilises disainis. Mitmeid kordi olen reklaammaterjalide kujundamist ja veebiturundust õpetanud nii tasemeõppes õppivatele täiskasvanutele kui kursustel osalevatele väikeettevõtjatele jagades oma kogemusi praktiseeriva turundaja ja kujundajana. KALLIGRAAFIA. 2017. aastal tuli mul esmakordselt hakata õpetama ilukirjutamist bürootöö eriala õpilastele. Sellest ajast alates olen viinud läbi mitmeid kalligraafia algkursusi nii asjahuvilistele kui lillepoodide töötajatele. Kujundamisega olen tegelenud kogu elu juba põhikoolist peale kuni keskkooli lõpuni kujundades kalligraafilise kirjaga kooli seinalehti. Kalligraafiaoskusi kasutasin ka siis, kui asusin viieks aastaks tööle kunstnikuna oma esimesse töökohta. Tänapäevani kirjutan kalligraafilise kirjaga tellijatele õnnitluskaarte, kutseid.
2	Teab täiskasvanukoolituse põhiprintsiipe ja lähtub koolitusel täiskasvanud õppija eripäradest. Viin läbi kursusi arvestades täiskasvanud õppija eripäraga, jälgin grupiprotsesse ja toetan isiksuse arengut. Oma töös lähtun täiskasvanukoolituse põhiprintsiipidest. Arvestan alati sellega, et täiskasvanud on sisemiselt motiveeritud ja ennastjuhtivad õppijad ning pakun sageli neile lisaülesandeid, mis võiksid neile nende töös või arengus kasuks tulla. Kuna täiskasvanutel on eelnev elu- ja õpikogemus, siis palun neil tuua oma näiteid ja teistega jagada, sest see kõik rikastab õppeprotsessi ja arendab õppijaid erinevate tahkudega praktilistest kogemustest. Täiskasvanud õppijad on eesmärkidele orienteeritud ning seetõttu pööran palju tähelepanu sellele, et nad kursuse käigus oma õpiesmärgid saavutaksid. Kuna täiskasvanud on orienteeritud korrektsusele, siis analüüsin väga hoolikalt nende koduseid töid ja annan põhjalikku tagasisidet, et saavutada parim tulemus. Täiskasvanud on praktilised õppijad - annan neile väga praktilisi ülesandeid, mida neil elus ja töös kindlasti vaja võiks minna. Täiskasvanud soovivad, et neid tunnustatakse - selleks kiidan alati nende edusamme. Kavandan ning viin läbi koolitusi lähtuvalt sihtrühma vajadustest ning soovidest. Arvestan õppijate vanuse, kogemuse, eelduste ja vajaduste ning erialaste iseärasustega. Olles aastaid olnud HEV kutseõppes õpetaja ja osakonnajuhataja, arvestan õpilaste erivajadustega ning keskendun pigem nende tugevuste arendamisele. Kohandan õppekava sisu ka

õpperühma spetsiifikast lähtuvalt (näiteks toidufotograafia pagaritele, inimeste pildistamine bürootöötajatele, loodusfotograafia loodusgiididele jmt.). Esimesel koolituspäeval tutvun õppijatega ja tutvustan neile kursuse õppekava, eesmärgid ja nõudeid. Arvestan, et igal inimesel on kogemus, mida ta võib kasutada ja muuta õppeprotsessi mitmekesisemaks ja huvitavamaks. Samuti on igal õppijal oma õppimise tempo ja eeldused materjali omandamiseks. Õpetades uut teemat arvestan inimeste eelnevate teadmiste ja oskustega. Alati peale kursuse lõppu jagan e-posti teel õppematerjale õppijatega, et neil oleks võimalus iseseisvalt õppida. Sageli teen kursuse jooksul ekraanisalvestusi, mida jagan õppijatega koolituse käigus, sest koolitaja kommentaaridega esitlused on palju sisukamad kui lihtsalt õppematerjalid.	
3	Väärtustab täiskasvanud õppijat, järgib oma töös eetilisi norme (vt lisa 3 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeksi) ja konfidentsiaalsusnõudeid; hoiab kutse mainet. Oma töös juhindun järgmistest andragoogika printsiipidest: humanism, tolerantus, professionaalsus, seaduslikkus, õiglus, vastutus, demokraatlikkus ja vastastikune austus. Väärtustan täiskasvanud õppijat, arvestades, et igaühel on oma kogemus, teadmised, oskused, praktika ja õppimistempo. Aitan täiskasvanud õppijail oma potentsiaali avada. Kiidan ja tunnustan õppijaid, kes tegelevad enesearendamisega. Järgin täiskasvanute koolitaja kutse-eetikat. Ei küsi isiklike andmeid ja alati toetan koolitusel osalejaid. Vajadusel korrigeerin ja suunan õppijaid, suhtlen nendega kui võrdse partneriga ja õpin koos nendega. Oma tegevuses ning õppematerjalide loomisel kasutan kirjalikke ja suulisi allikaid lähtuvalt üldkehtivatest autorikaitse nõuetest. Teise isiku poolt loodud intellektuaalset väärtust kasutades küsin ma alati selleks esmalt autori nõusolekut ja/või viitan autorile.
4	Järgib täiskasvanuõpet ja teisi valdkonna tegevusi reguleerivaid õigusakte. Koolituskavade koostamisel arvestan kutseõppe riiklike õppekavade ning OSKA raportitega. Olen tuttav täiskasvanuõppe seadusandlusega. Osalen Andrase seminaridel ja konverentsidel, et avardada oma teadlikkust täiskasvanuhariduse probleematika osas ning leida lahendusi nende lahendamiseks. Järgin oma tegevuses täiskasvanute koolitaja kutsestandardit. Olen aktiivne õppija. Igal võimalusel püüan tõsta oma teadmisi ja oskusi nii andragoogikas kui ka õpetatavates valdkondades. Olen Läänemaa Täiskasvanuhariduse võrgustiku "Õppiv Läänemaa" ja Läänemaa TÖN juhtgrupi liige ning MTÜ Kodukant Läänemaa täiskasvanuhariduse saadik. Täiskasvanuhariduse võrgustikes kaasa lüües arvestan samuti täiskasvanuharidust reguleeriva seadusandlusega.
5	Annab õppijatele tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel. Koolituse jooksul olen täiskasvanud õppijate suhtes tähelepanelik ja korrektne, pööran tähelepanu nende vajadustele ja annan tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel. Püüan teha kõik, et õppijad tunneksid rõõmu ja kasu oma tehtud töö üle ja teaksid, kuidas nad võivad seda kasutada igapäevases töös. Kui on raskusi ülesannetega, siis seletan missugune viga oli ja püüan leida lahenduse, kuidas seda parandada, et saada häid tulemusi. Täiskasvanud õppijate jaoks on väga tähtis toetav tagasiside, usk endasse ja oma võimetesse. Iga ülesannet arvestan eraldi ja alati annan tagasisidet enamasti suuliselt. Valdavalt kõigis mu koolitusvaldkondades (fotograafia, kujundamine, turundus ja kalligraafia), annan ma õppijatele igaks korra koduse praktilise töö, mida analüüsin ühiselt tõstes esile parimaid töid ning suunates tähelepanu arenguvõimalustele. Viimastel aastatel on aeg-ajalt vaja anda tagasisidet ka veebipõhiselt või kirjalikult, mis ei asenda küll ühist tööde analüüsi, kuid on õppijate arengus kindlasti oluline. Õppijate tagasiside põhjal peavad nad väga oluliseks ja õpetlikuks koduste tööde analüüsi, kus kaaslaste tehtud tööd on täiendavaks õppematerjaliks õppijatele vastava teema omandamisel ning vigade analüüsimisel süveneb arusaamine, milline peaks välja nägema kvaliteetne lõpptulemus.
6	Kasutab korrektset koolituse läbiviimise keelt kõnes ja kirjas.

Eesti kirjakeelega ei ole mul kunagi raskusi olnud, olen alati kirjutanud ilma vigadeta ning mulle meeldib kirjutada. Koolituse läbiviimisel kasutan alati korrektset keelt nii kõnes kui kirjas. Suhtlen õppijatega viisakalt ja lugupidamisega. Erinevate sihtrühmade koolitamisel arvestan õppijate üldise tasemega sõnavara kasutamisel. Vastavalt sellele, kasutan kas lihtsamat sõnavara või rohkem võõrsõnu, et oleksin sihtrühmale arusaadav ning nad saaksid koolituse käigus areneda. Kirjalike juhendite koostamisel püüan lähtuda õppijast, et juhendmaterjalid oleksid selged ja arusaadavad. Soovin, et minu materjal oleks korrektne, vigadeta, õppijatele huvipakkuv ja atraktiivne. Illustratiivse materjalina kasutan väga sageli enda tehtud fotosid ja kujundatud jooniseid. Töötades arendusdirektorina, olen olnud aastaid kooli kodulehe administraator ja sisulooja, seega on mul tulnud kirjutada erinevaid artikleid, uudis- ja arvamusküsimusi ning edulugusid.	
7	Kasutab asjakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja enesearengu toetamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida; teab digiõppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke meetodeid digiõppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua, kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale. Olen alati huvi tundnud digitaalsete lahenduste vastu õppetöös, et muuta õppetöö huvitavamaks ja atraktiivsemaks ning seetõttu kasutan heameelega IKT-vahendeid. Kaasan ka õppijaid IKT-vahendite kasutamisse, sest läbi selle omandavad ka õppijad uusi digitaalseid oskusi. Õppeprotsessi ettevalmistamiseks kasutan esitlusprogramme, veebilehti ja muid digitaalseid keskkondi. Veebilehtede loomist vabavaralistes Weebly, Google Sites ja Wix keskkondades õpetan ma ka õpilastele. Riistvaralistest vahenditest kasutan dataprojektorit, puutetahvli ja sülearvutit. Fotograafi töös kasutan digitaalset täiskaader peegelkaamerat, tunnen kaamera tehnilist poolt ja seadistamist ning õpetan neid oskusi koolitustel. Kooli fotostuudios kasutan stuudiotehnikat - stuudiovälkusid ja välgusaatjaid ning õpetan neid oskusi ka õpilastele. Otsin ja rakendan uusi vahendeid koolituste läbiviimisel, kasutan erinevaid vahendeid oma töö paremaks korraldamiseks. Pean oluliseks, et kasutan veebipõhiseid materjale allikakriitiliselt ning viitan korrektselt. Kasutan Google'i ja Moodle'i võimalusi, et jagada ja esitada materjale. E-õpikeskkonna valin lähtudes koolituse eesmärkidest ja õppijate oskustest. Sageli, kui õppija on teatanud, et ta ei saa tunnis osaleda, siis teen ekraanisalvestuse õppetunnist ja jagan seda õppijatega. Valdan ja kasutan väga sageli oma töös Adobe Master tarkvara - Illustratori, Lightroomi ja Photoshopi. Kuna õpetan ka Haapsalu Kolledžis ning seal õpitakse kujundamist ja fototöötlust Affinity programmidega, olen endale selgeks teinud ka Affinity Photo ja Designeri kasutamise. Õppevideote monteerimisel kasutan Filmora Wondershare tarkvara ning õpetan õpilastele ka selle programmi kasutamist. Olen läbinu kursuse laserlõikuspungi kasutamiseks ning kasutan seda meenete valmistamiseks. Tootejooniste kujundamisel kasutan Adobe Illustratori.

Järgnevalt palume Teil analüüsida 7. taseme kompetentse. Iga kompetentsi puhul on esitatud tegevusnäitajad, mida palume Teil analüüsida lahtis *Kompetentsi tõendamine* või *Kompetentsi tõendamine ja tõendusmaterjali esitamine*. Võimalik on sisestada tekst pikkusega kuni 2000 tähemärki. Kirjeldage ja analüüsige tegevusi, mis iseloomustavad Teie käitumist koolitusprotsessis; faktilisi andmeid, kui need tõendavad kompetentsi ilmnemist vm olulist informatsiooni enda kui koolitaja tegevuse kohta. Tooge konkreetseid näiteid.

Portfoolios esitatud tõendusmaterjalid peavad iseloomustama konkreetset kompetentsi ja olema otselingiga kättesaadavad.

1. Õppeprotsessi ettevalmistamine

1.1 Selgitab välja, analüüsib ja üldistab õpperühma õpi- ja erivajadusi, lähtudes sihtgrupi arenguvajadustest ning juhendades valdkonna arengust.

Kompetentsi tõendamine	Enamasti viin ma läbi fotograafia, reklaammaterjalide kujundamise ja veebiturunduse koolitusi. Kõige arvukamalt on mul vaja korraldada fotograafiakoolitusi erinevatele sihtgruppidele. Vastavalt sihtrühma spetsiifikale teen ma õppematerjalis muudatusi. Näiteks viin ma läbi täiesti erineva suunitlusega fotograafiakoolitusi puidu- või käsitöövaldkonnas, lillepoodides või toidlustuses tegutsevatele inimesetele keskendudes tootefotograafia või toidufotograafia iseärasustele ning suundumustele vastava valdkonna turundusspetsiifikas. Uue koolitusvaldkonnana on minult tellitud koolitus kalandusvaldkonnas tegutsejatele toidufotograafia õpetamiseks. Iga koolituse eel vaatan ma üle varasemad õppematerjalid ja korrigeerin neid vastavalt sihtrühma vajadustele ning valdkonna arengutele. Esimesel kohtumisel tutvun ma sihtrühmaga ning suulise küsitluse kaudu püüan selgitada osalejate eelnevad teadmised ja kogemused antud valdkonnas ning nende ootused koolitusele. Pärast rühma analüüsimist korrigeerin kursuse ülesehitust, mis lubab lõpptulemusena saavutada õppekava eesmärgile vastavad lõpptulemused ning õppijatel saavutada ootustele vastavad oskused.
Viide tõendus-mat erialile	• Tootefotograafia koolitus lillepoe töötajatele 2021 • Blogipostitus "Lillepoe töötajad õppisid pildistamist" 2021 • Veebipõhine küsitlus kursustele distantsõppe ajal õppijatega tutvumiseks ja ootuste selgitamiseks 2020
1.2 Koostab väljundipõhiseid õppekavasid (vt lisa 2 Kutsestandardis kasutatud terminid), lähtudes sihtgrupi õpivajaduste analüüsist ja kavandab ressursid õppekava elluviimiseks.	
Kompetentsi tõendamine	Olen olnud enamasti ise oma koolitustel õppekava koostajaks, kuid mõnikord olen teemade lõimimisel kaasanud õppekava tegemisse ka kaaskoolitajad. Koostatud õppekava edastan tavaliselt koolitusjuhile, kes veel lõplikult õppekava üle kontrollib, et see vastaks täiskasvanute koolituse seadusest tulenevatele õppekava nõuetele. Õppekavas tuleb jälgida, et see sisaldaks kõike olulist infot: õppekava nimetus, sihtrühm, maht, eesmärgid, õpiväljundid, teemad, hindamine, koolitaja kompetentsi ja töökogemuse tõendamine. Õppekava koostamisel arvestan täiskasvanud õppijate eripäraga, nende koolitusvajadusega ning ajaresursiga. Koolituse pikkuse kujundamisel tuleb kindlasti arvestada sellega, et koolitus peab olema sisutihe ja praktiline, sest täiskasvanud õppijal on õppimiseks kulu aeg piiratud ning neile ei ole sobivad koolitused, mis on ajamahukad või liiga teoreetilised ning pole piisavalt efektiivsed. Täiskasvanute õpetamisel on suureks lisaväärtuseks see, et elukogenud inimestena jagavad nad sageli oma eelnevaid kogemusi õpitavas valdkonnas kogu õpperühmaga, mis täiendab õppekava sisu ja teemasid praktilise infoga. Niimoodi õppides saavad nad lisaks koolitajale väärtuslikke kogemusi üksteiselt. Vastavalt õppekavale koostan täpsema koolitusprogrammi, kuhu planeerin juba konkreetse ajalise mahu erinevate teemade läbimiseks, iseseisva töö ülesanded ja õppekeskkonna, kus koolitus toimub.
Viide tõendus-mat erialile	• Õppekava "Käsitööesemete pildistamine ja veebiturundus" koos kaaskoolitajatega 2018 • Koolitusprogramm "Käsitööesemete pildistamine ja veebiturundus" 2018
1.3 Valmistab ette konkreetse koolituse sisu ja metoodika, lähtudes sihtgrupi ja õpperühma vajadustest ja õppekavas fikseeritud õpiväljunditest ja varasemast tagasisidest. Loob koolituse sisu ja uuendab/kaasajastab seda pidevalt.	
Kompetentsi tõendamine	Hakates ette valmistama koolituse sisu, võtan aluseks eelnevalt kas tellijaga või koolitavatega kokkulepitud oodatava tulemuse. Selle alusel saab valida välja sobiva õpikeskkonna, samuti õpimeetodid ja vahendid, paika panna koolituse struktuuri, teemad ja määratleda õpieesmärgid. Meetodid täiskasvanuõppes peavad olema aktiivsust, iseseisvust ja koostööd soodustavad, et õppija märkaks enda arengut. Õppijal peab olema võimalus olla avatud, kaasatud ja õppida oma kogemustest. Järgmise sammuna toimub sotsiaalse keskkonna kavandamine, mis toetab õppijate arenguprotsesse ning hindamismeetodite valimine. Kasutan palju koduste tööde analüüsi, kus vaatame õppijate iseseisvalt pildistatud fotosid või kujundatud reklaammaterjale. Analüüsimise kompositsiooni, kvaliteeti ja mõjusust ning õppijate tagasiside põhjal on selline ühine analüüsimine väga arendav. Õppijad väidavad enamasti alati, et

	nende arusaam fotode ja kujundusmaterjalide kvaliteedist on täielikult muutunud koolituse lõpuks ning nad oskavad nüüd paremini hinnata, millist materjali oma e-poes või kodulehel avaldavad. Tagasiside on minu koolitustel alati kindlal kohal ning väga oluline järgnevate samalaadsete koolituste planeerimisel. Kui tegemist on täiendusõppe koolitusega, siis tuleb arvestada, et õppijad ootavad eelkõige mingite probleemide lahendamist, st et koolituse tulemus peab ilmnema käitumusliku muutuse tasandil. Vastavalt sellele tuleb ka õpiväljundid sõnastada.
Viide tõendus-mat erialile	• Õppekava "Toidufotograafia väikeettevõtjale" iseseisvad tööd 2021 • Õpilaste esitatud iseseisvad tööd "Toidufotograafia pealtvaade" 2021
1.4 Koostab ja/või kohandab õppematerjale, lähtudes õppekavast ja või koolitusprogrammist, teema käsitlemise loogikast ning õppekeskkonna võimalustest. Viitab korrektselt allikatele, arvestades autoriõigusi.	
Kompetentsi tõendamine	Korduvate koolituste puhul vaatan enne koolitust üle kursusel olevad õppematerjalid ja teen tavaliselt muudatusi ning täiendusi. Ma ei lähe kunagi koolitust läbi viima täielikult vana õppematerjaliga ja kuna ma arenen ise, muutub maailm ja muutuvad tööturg ning turunduskanalid, siis alati ma korrigeerin oma materjale. Sageli märkan alles koolituse ajal, et mingit osa õppematerjalist saaks teha veelgi kaasaegsemaks või sisukamaks, siis teen endale märkmeid ja viin muudatused õppematerjali sisse. Kui koolituse käigus tuleb välja, et osalejatel on erisoove, siis teen õppematerjalidesse muudatusi ka jooksvalt koolituse käigus. Täiskasvanud õppija peab tajuma, et tema soovidega arvestatakse. Iga õpirühm on isemoodi õpidünaamikaga. Kuigi olen ühte koolitust läbi viinud juba mitmeid kordi, on peaaegu alati koolituse toimumise ajal tulnud teha muudatusi. Pärast iga koolitust küsin ma õppijate käest tagasisidet. See on üks olulisemaid kohti, kus koolitajal on võimalik õppida ja areneda oma töös koolitajana. Õppijate tagasisidest saan ma informatsiooni, mida järgmisel samalalaadsel koolitusel täiendada, mida õppematerjalides muuta ning mida teha paremini koolitajana. Iga etapp koolitusel lõpeb isikliku analüüsiga - mis läks hästi, mis oleks võinud teisiti minna, mis põhjusel jäi üks või teine õppija hätta, kas seatud eesmärgid ja pädevused saavutati. NÄIDE: Kui 2016. aastal oli fotograafia koolituse "Tunne oma kaamerat" kestus 12 (4x3) tundi, siis õppijate tagasiside ja õpiväljundite saavutamise analüüsimise põhjal otsustasin, et järgmine kord peaks koolitus olema pikem. Alates 2017. aastast lisasin juurde ühe koolituskorra (5x3 tundi) ning alates sellest ajast on sarnase fotokoolituse pikkuseks 15 tundi.
Viide tõendus-mat erialile	• Fotograafiakoolitus "Tunne oma kaamerat" 12 tundi, 2016 • Fotograafiakoolitus "Tunne oma kaamerat" 15 tundi, 2017 • Loodud õppematerjalid
2. Õppeprotsessi läbiviimine	
2.1 Selgitab õppijatele õppekavas ja/või koolitusprogrammis seatud õppe eesmärgid. Toetab õppijaid individuaalsete õpieesmärkide seadmisel, aidates siduda neid õppekavast tulenevate eesmärkidega.	
Kompetentsi tõendamine	Täiskasvanud õppijale on oluline teha õppimine tähendusrikkaks. Eesmärkide sõnastamine loob õppijale positiivse ja turvalise tunde eesmärkide täitmiseks. Iga koolituse alguses tutvustan õppijatele õppekava ja koolituse eesmärgid ning mis tulemusteni soovime koolituse lõpuks jõuda. Kui teeme õppijatega esimese tutvumisringi, siis püüan selgitada nende ootusi õppekavale. Lähtuvalt individuaalsetest õpieesmärkidest kohendan jooksvalt koolituse teemasid, pannes enam rõhku soovitud teemale ning vähendades vähemoluliste teemade osakaalu. Jälgin kogu õppeprotsessi jooksul õppija arengut soovitud oskuste omandamisel. Innustan õppijat, et tekitada temas huvi ja põnevust.

	Eesmärkide selgitamisega aitan õppijatel teadvustada, millise muutuse nad koolitusel saavutavad. See on õppija kasu, mida ta koolituselt kaasa saab. Eesmärkide järgimine toimub jooksvalt terve koolituse vältel, milleni aeg-ajalt tagasi tuleme refleksiooni või kokkuvõtivate etappide kaudu. Innustan õppijaid sihtideni jõudma iga edusammu märkamise kaudu, mis tähendab eesmärgini lähemale jõudmist. Oluline on näha iseenda arengut, mitte võrrelda end teistega ning hoida silme ees enda unistust ja teadvustada, miks ta midagi teeb. Püüan õppija potentsiaali avada, kutsun esile lahendusi avatud küsimuste kaudu, mis suunavad arutlema. Kiidan ja tunnustan õppijaid edusammude puhul.
Viide tõendus-mat erialile	• Pagarite arvutikoolitus firmastiili kujundamiseks 2021
2.2 Rakendab erinevaid võtteid õppimist toetava keskkonna loomiseks, kaasates õppijaid. Kujundab õppimist soodustava füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonna ka keerukates tingimustes, kasutades oma loovust ja kogemust.	
Kompetentsi tõendamine	Arvestan sellega, et keskkond mõjutab inimese käitumist ja seetõttu panustan positiivse õpikeskkonna loomisele. Füüsilise õppekeskkonna kohandan enda ja õppija jaoks mugavaks, et see oleks õppimist toetav, turvaline ja esteetiline. Pean oluliseks selle kombineeritud kasutamist, kus tähelepanu on pööratud ka loovate õpivõtete rakendamise võimalustele. Olen õpperuumis kohal tavaliselt pool tundi enne koolituse algust, panen valmis õpperuumi. Kontrollin arvuti ja projektori töötamist, failide avamist, videote mängimist jmt. Fotokursuse puhul vaatan, et digikaamerate akud oleksid laetud ja stuudiovälkude saatjad töökorras patareidega. Kujundan ruumi vastavalt kasutatavale metoodikatele õppetunnis, jälgin toolide ja laudade paigutust, kaugust tahvlist ja õpetajast. Kontrollin üle kirjavahendite ja tühjade paberite olemasolu. Jätan endale enne õppijate saabumist umbes 10 minutit aega keskendumiseks, et end häälestada koolituse jaoks. Küsin koolituse alguses õppijatelt üle, kas esitlusmaterjalide nähtavus on hea, kas kõne on hästi kuuldav. Vajadusel saab lampe kustutada või põlema panna ning toole ja laudasid ümber tõsta või lasta õppijatele oma kohti vahetada. Positiivse sotsiaalse keskkonna loomist alustan juba osalejate saabumisel ja esmase kontakti tekkimisel - soe tervitus, märkamine, silmside, võimalusel alustan kerget vestlust, juhendan ja tutvustan ruumi. Loon usaldusliku õhkkonna. Proovin enam mitte tegeleda materjalide, tehnikaga, vaid olen avatud ja õppijate jaoks olemas. Teavitan koolituse alguses päevakavast ja kohvipausidest. Sõlmime päeva kokkulepped koolituse eesmärgipäraseks kulgemiseks.
Viide tõendus-mat erialile	• Klassi paigutamine õppetöö paremaks läbiviimiseks ja õppijatega kontakti loomiseks
2.3 Juhib õppeprotsessi, pidades silmas õppekavast tulenevaid ja õppijate individuaalseid õpieesmärke. Viib vajaduse korral sisse muudatusi õppe etappide järjestuses ja töövormides, kaasates õpperühma ja arvestades iga üksikuõppija vajadusi.	
Kompetentsi tõendamine	Õppeprotsessis on õpetajal oluline roll olla organiseerija ja eestvedaja. Kuidas õpetaja tajub õppeprotsessi, olukorda ning suhteid ja õppijate vajadusi, näitab õpetaja professionaalsust. Kavandamine ja planeerimine annab kindlustunde, kui olen jättnud ruumi ümberkorraldusteks. Usaldan oma sisetunnet vajalike muutuste tegemisel. Ergastame keha ja vaimu pausidega, mida teen siis, kui märkan kaasatöötamise langust ning energia vähenemist. Kui märkan, et õppijad on väsinud ja passiivsed (raske päev, rõhuv ilm, pühad jmt), siis teen midagi, mis nende tähelepanu köidab või lihtsalt sätin sellesse aega kohvipausi. Enamasti valin selleks hetke, kui mingi osa õppeprogrammist on just lõppenud ja pole veel alustanud uue teemaga. Tähtis on aidata kaasa, et õppija saaks jätkata uue materjali õppimist selge peaga.

	Kui on suur õppegrupp, kes vajab rohkem aega ja selgitamist ning on näha, et planeeritud materjali ei jõua selle koolipäeva lõpuks läbi võetud, siis muudan teemade järjekorda, et ma jõuaksin läbi võtta teemad, mis on vajalikud koduse töö tegemiseks. Teen endale märkmed ning järgmises tunnis saame läbi võtta vahele jäänud teemad. Kui on õppija, kes juba valdab mõnda teemat, palun tal olla mulle "abiõpetajaks", seda näiteks fotograafiakoolitusel, kui on suur õpperühm ja on vaja palju individuaalset juhendamist. Fotograafiakoolitusel grupeerin ma sageli õpilased rühmadesse fotokaamerate markide järgi (nt Nikoni ja Canoni kasutajad) ning siis saavad varasema kogemusega või kiiremini uusi oskusi omandavad õppijad olla abiks mulle ja juhendada grupikaaslast. Ühtlasi on ju teada, et parim õppimine on õpetamine ja need oskused jäävad paremini meelde, mida nad teistele õpetavad.
Viide tõendus-mat erialile	• Õppijate grupeerimine rühmadeks kaamerate markide järgi fotograafia koolitusel
2.4 Kavandab ja juhib õpet lähtuvalt õpi-, grupi- ja isiksusliku kasvu protsessidest. Algatab ja juhib tegevusi vastupanu ületamiseks õpperühmas, kasutades konfliktolukordi õppimise allikana.	
Kompetentsi tõendamine	Minu lühikoolitustel jääb grupp oma arengus kujunemisfaasi, üksteist tundma ei õpita, suhtlemine on pinnapealne ja viisakas, enese sisemaailma või hoiakute avanemist eriti ei toimu. Pikemate koolituste käigus on tunda kõigi grupifaaside läbimist ning koolituse lõpuks jõuame koostöise meeskonnani. Tunneme õppijatega ühtset sünergiat ning paljude kursustelastega on tänase päevani soojad ja sõbralikud suhted. Väljavõtte õppijate tagasisidest: <i>"Olen väga väga tänulik, et sain koolitusel osaleda, sellel on juba täiesti selged ja otsesed kasud. Aile on suurepärane õpetaja ja kogu grupidünaamika oli nii toetav ja aitas õppimisele palju kaasa. Kokkuvõttes sai sellelt kursuselt väga vajalikke oskusi ja ka kuhjaga positiivseid emotsioone."</i> See tagasiside on pärit ühelt koolituselt, mis toimus olude sunnil 10 korda järjest veebis. Kuigi õppijad ei olnud kunagi omavahel kohtunud ning suhtlemine toimus ainult Google Meet'i kaudu igal nädalal, saime paika panna meile sobivad reeglid ja rutiini, suhtlemine oli avatud ja pingevaba ning kui ka tekkis lahkavumusi, siis olid need õppimise kohaks ja said selgeks räägitud. Kui kursus lõppes ja me päriselt auditoorses tunnis kohtuda võisime, siis oli grupi omavaheline side nii tuntavalt tugev, et õppijad soovisid jätkata kokkusaamisi ka peale koolituse lõppu. Tegime juba õppimise ajal oma Facebooki grupi, kus nüüd koolituse järgselt jagame õpilastega uusi materjale või kus õppijad küsivad küsimusi, mis neile praktilises tegevuses raskusi tekitavad. Selle pika veebikoolituse 14-st õpilasest oli ainult üks, kes kursuse katkestas, kellele ei sobinud veebis õppimine.
Viide tõendus-mat erialile	• "Toidufotograafia ja veebiturunduse" õppegrupp Facebookis 2021 ekraanisalvestus
2.5 Koostab hindamisjuhendi ja hindab õpiväljundite saavutamist.	
Kompetentsi tõendamine	Alates 2013. aastast muutsime kutsekoolis kõik õppekavad väljundipõhiseks ning sama protsess toimus ka täienduskoolituste õppekavadega. Õppekava koostamisel mõtlen läbi koolituse eesmärgid ning õpiväljundid, millised teadmised ja oskused õppijad koolituse lõpuks peaksid omandama. Vastavalt saavutatavatele õpiväljunditele määran ära ka hindamise meetodi, mille põhjal ma saan hinnata õpiväljundite saavutamist ning hindamiskriteeriumid. NÄIDE: TOIDUFOTOGRAAFIA JA VEEBITURUNDUSE KOOLITUS Õpiväljundid: 1. Oskab pildistada toidutooteid ja kasutada fototöötamise põhilisi tööriistu fotode avaldamiseks internetis. 2. Loob vabavaralise kujundusprogrammi abil oma turunduseesmärkidele vastavaid reklaammaterjale.

	3. Loob ja haldab vabavaralist kodulehte ja meediakanalit ning kasutab loodud reklaammaterjale oma toidutoodete turundamisel. Hindamismeetod: Õppija on loonud õppeperioodi lõpuks praktilise tööna kujundusmaterjalid kasutades omandatud teadmisi ühtse kujunduse loomiseks ning oskusi toodete pildistamiseks ning töötlemiseks. Hindamiskriteeriumid: • Pildistatud toidufotod on kvaliteetsed, annavad toidust vaatajale realistliku ülevaate ning on töödeldud vastavalt veebis avaldamiseks. • Kodulehe ja reklaammaterjalide kujundus on ühtse visuaalse terviklahendusega ning sisaldab müügitööks vajalikku põhiinformatsiooni.
Viide tõendus-mat erialile	• Toidufotograafia, fototöötluste ja veebiturunduse koolitus 2021. Lõputööd oskuste hindamiseks: firmastiilil põhineva infograafika kujundamine kasutades enda pildistatud toidufotosid
3. Õppeprotsessi analüüs ja hindamine	
3.1 Kogub õppijatelt, kaaskoolitajatelt ja teistelt sidusgruppide liikmetelt arvamusi õppeprotsessi kohta, valides selleks sobivaimad meetodeid. Tegeleb meetodikate arendamisega.	
Kompetentsi tõendamine	Arvamuste kogumine algab juba koolituse alguses, kus kooskõlastame üheskoos koolituse kokkulepped, vaatame üle päevakava ja eesmärgid. Teen õppijatega tutvumisringi, kus kõigepealt tutvustan ennast ja oma kogemusi õpetatavas valdkonnas. Seejärel tutvume õpilastega, kus ma lasen rääkida õppijal tema eelnevatest kogemustest ja ootustest koolitusele. Kui vestluse käigus tuleb välja teemasid, millest nad on huvitatud, siis saan ma anda märku, et soovitud teemad on meil koolituse käigus tulemas. Samas saan ma kasulikke informatsiooni, millele pöörata koolituse käigus rohkem rõhku ja millele vähem. Jooksvalt esitan koolitusel küsimusi õpikeskkonna kohta – ruumi ja esitlusvahendite, materjalidest ja teemast arusaamise kohta ning palun tuua näiteid enda kogemustest. Koolituse ajal jälgin osalejaid, sh nende kehakeelt ning töist õhkkonda ruumis. Kui näiteks omavahel palju midagi arutatakse, sekkun taktitundeliselt ja küsin, kas see on teemaga või sellest mitteamusaamisega seotud või on jutuaamise põhjuseks midagi muud - igavus, tüdimus, huvitava isikliku kogemuse jagamine jm. Võin ka paluda jagada seda isiklikku kogemust meie kõigiga. Koolituse lõpus kogun ma alati õppijatelt tagasisidet. Enamasti on tagasiside küsitluse Google Forms'is. See on väärtuslik materjal, mis annab mulle võimalusi analüüsida oma tööd koolitajana, muuta koolitust paremaks ning areneda ise koolitajana.
Viide tõendus-mat erialile	• "Toidufotograafia, fototöötluste ja veebiturundus" koolituse tagasiside küsitlus 2021 • Fotograafiakoolitus "Tunne oma kaamerat!" tagasiside küsitlus 2018 • "Käsitöötoodete pildistamine ja veebiturundus" koolituse tagasiside küsitlus 2017
3.2 Analüüsib õpitulemusi ning edaspidiseid õpi- ja arenguvajadusi, kasutades sobivaid analüüsimeetodeid, vajadusel otsib lisateavet.	
Kompetentsi tõendamine	Õppetöö tulemusi analüüsin ma jooksvalt õppeprotsessi käigus ja põhjalikumalt kursuse lõpus. Õpi- ja arenguvajaduste analüüsimine on minu õppemetoodika oluline osa. Igaks järgneva koolituspäevaks annan ma õppijatele iseseisvad ülesanded, mis vastavad selleks ajaks õppetöös omandatud oskustele. Järgmisel kohtumisel analüüsime ühiselt koos õppijatega koduseid töid. Individuaalselt kiidan ma õppijate edusamme ning pööran tähelepanu vajakajäämistele, tehes seda sõbralikult ja toetavalt, et keegi ennast halvasti ei tunneks. Olenevalt kursusest, lasen ma lõputööna koostada portfoolio, mille esitlemisel analüüsin õpiväljundite saavutamist. Kui mõnel õppijal on portfoolios puudujääke, annan talle tähtsajate kõrvaldamiseks ning portfoolio täiendamiseks. Väga tähtis koolituse analüüsis on lisaks minupoolsele tagasisidele loomulikult õpilaste enda analüüs ja tagasiside, kui rahul on nad ise õpitud oskuste omandamisega.

Viide tõendus-mat erialile	• Digifotograafia aluste kursuse fotoportfoolio 2020 • Tänukaart "Toidufotograafia, fototöötlus ja veebiturundus" koolitusel osalejate poolt 2021
3.3 Sõnastab hindamiskriteeriumid ja hindab õppeprotsessi.	
Kompetentsi tõendamine	Õppeprotsessi hindamisel kasutan ma planeeritud hindamismeetodeid ning jälgin kavandatud hindamisülesannete täitmist ning õpiväljundite saavutamist. Sõltuvalt koolituse iseloomust, mahust ja läbiviimise keskkonnast mõtlen alati hoolikalt läbi, kuidas ja mida hinnata. Digifotograafia ja kujundamise koolitustel loon ma kaustad Google Photos keskkonnas, kuhu õppijad laevad üles igaks järgmiseks tunniks oma kodused tööd. Hindan tööde esitamist, vastavust töö ülesandele ja õppija arengut õpitavas valdkonnas. Koolituse lõpuks peaksid olema esitatud kõik ette nähtud ülesanded. Sõltuvalt koolitusest, võib koolitus lõppeda lõputööga, näiteks valmib koduleht, kokku saab monteeritud nõuetele vastav filmiklipp või kogumik firmastiilis kujundatud reklaammaterjale. Fotokoolituse õppeprotsessi hindamiskriteeriumiks võib olla ka fotonäitusele sobivate fotode esitamine ja fotonäitusel osalemine. Kalligraafiakursustel valmivad kodused tööd käsitsi paberil ja ilukirjas. Igas tunnis võrdleme ja analüüsime töid. Kui kirjutis ei vasta nõuetele, tuleb tegevust korrata senikaua, kui valmib tulemus, millega võib rahule jääda ja õpiväljund on saavutatud. Mõnel õppijal tuleb see lihtsamini, mõni aga peab nõuetele vastava kirjustiili omandamiseks palju vaeva nägema. Kõikide koolituste puhul teavitan jooksvalt õppijaid nende tulemustest ja teema omandamisest. Annan õppijale tema arengut toetavat tagasisidet - kirjeldan ilma hinnangu andmiseta; julgustan, innustan ja toetan, annan positiivses vormis tagasiside.
Viide tõendus-mat erialile	• Tootefotograafia koolitus väikeettevõtetele hindamismeetodid ja -kriteeriumid 2021
3.4 Koostab ülevaate koolituse tulemustest (hinnangutest, edasistest tegevustest jm asjassepuutuvast) ja teavitab sellest seotud isikuid, valides ise teavitamise meetodid.	
Kompetentsi tõendamine	Koolituse lõppedes teavitan ma koolituse tulemustest koolituse tellijat või koolitusjuhti analüüsides omandatud õpiväljundite saavutamist. Jooksvalt annan ma oma koolitustel õppijatele tagasisidet analüüsides iseseisvaid töid. Enamasti teen ma seda koos õpilastega ning kaasates neid analüüsi. Kui toimub kaugõpe või mingil põhjusel ei mahu tagasiside kontakttunni raamesse, siis teen ma veebisalvestusi ja jagan neid õppijatega, et nad saaksid ülevaate iseseisva töö täitmise tulemustest. Fotograafiakoolituste lõppemise järel korraldan ma sageli fotonäituseid, mis avatakse koolimaja ruumides. Ühel korral, kui viisin fotokoolitust läbi Haapsalu Rahvaülikoolis, toimus fotonäitus sealsetes ruumides. Viimastel aastatel, kui Covid-19 tõttu pole võimalik olnud külalisi näitusele kutsuda, oleme korraldanud näituseid veebis Haapsalu Kutsehariduskeskuse Facebooki lehel. Näitusi olen korraldanud ka kujundus- või kalligraafiakoolituste järgselt. Näituste mõtteks on näidata õppijate oskusi, mida nad kursuse jooksul on omandanud ning ärgitada uusi õppijaid kursustele tulema. Seega on näitused üheks oluliseks teavitustegevuseks, et saada uusi õppijaid täiskasvanuharidusse. Sageli kirjutan ma oma blogis kursuse lõppedes koolituse sisust ning jagan õppijate fotosid ning kujundusmaterjale. Autoriõigustega arvestades küsin ma alati õppijalt luba, kas võin nende loodud fotosid ja teisi materjale kasutada. Kui õppija seda ei soovi, siis ma arvestan sellega. Link minu blogile on lisatud kooli kodulehel alati mu kursuste juurde ning samuti kodulehe kontaktides mu nime juurde, et potentsiaalsed õppijad saaksid tutvuda ka minu kui koolitaja tegevusega ning saada teavet varasematest koolitustest.
Viide tõendus-mat erialile	• Virtuaalnäitus "Toidufotograafia, fototöötlus ja veebiturundus" 2021 • Ekraanisalvestus loodusgiidi kursuse fotograafia iseseisvale tööle 2021
4. Arendus-, loome- ja teadustegevus täiskasvanukoolituse valdkonnas	
4.1 Panustab täiskasvanuhariduse valdkonna arendus-, loome- või teadustegevusse.	

<i>Kompetentsi tõendamine</i>	2005. aastast töötan Haapsalu Kutsehariduskeskuses arendusdirektorina. Praegu, 2021/2022. õppeaastal õpib koolis ligikaudu 800 õpilast, neist 64% on täiskasvanud õppijad vanuses 21-70 aastat. Olen olnud arengute juures 2009. aastal, kui kool võttis suuna täiskasvanutele mõeldud õppekavade väljatöötamisele kõigis õppekavarühmades. Sel ajal moodustasid täiskasvanud õpilaskonnast vaid ligikaudu 20%. Igal aastal olen alates 2005. aastast korraldanud õppijate rahuloluküsitlusi ning analüüsinud eraldi täiskasvanud õppijate rahulolu õppimisega Haapsalu Kutsehariduskeskuses, et saada teada kitsaskohad ja parendusvõimalused erialaõppes. Olen alati jaganud rahuloluküsitluste tulemusi õppeosakondades, et eriala ja sihtrühma põhiselt saaks võtta kasutusele meetmeid, et tõsta õppijate rahulolu kutseõppega. Tänaasel päeval võib öelda, et meie kooli täiskasvanud õppijad on väga rahul eriala õpetamise tasemega, õpetajate professionaalsusega ning sooja ja toetava koolikeskkonnaga. Pole harvad korrad, kui täiskasvanud õppijad tulevad meie kooli õppima teist või kolmandat eriala, sest nad hindavad kõrgelt õppimist Haapsalu Kutsehariduskeskuses. Kooli tuntus üle-eestiliselt on kasvanud palju nende aastate jooksul ning sõprade-tuttavate soovitusel asub igal aastal Haapsalu kutsekooli õppima täiskasvanud õppijaid kõikjalt Eestist. Kui algusaastatel moodustasid enamuse Haapsalu ja Läänemaa õppijad, siis praegu on kohalikke õppijaid ca' 40% ning üle 35% moodustavad Harjumaa ja Tallinna elanikud. Kooli turundustegevuses olen palju panustanud täiskasvanud õppijate leidmisele õppimisvõimaluste kohta info jagamise ning turunduskampaaniate kaudu. Olen koostanud ja kujundanud reklaame, käinud kõnelemas erinevatel üritustel, kirjutanud artikleid kodulehele ja kohalikku ajalehte ning jaganud täiskasvanud õppijate edulugusid. Koostasin ja esitasin projektitaotluse "TERITA Läänemaal" õppijate leidmiseks ja õppes hoidmiseks täiskasvanute üldharidusõppes, mille raames kujundasime reklaamtahvliid kaubanduskeskuse parklasse ning tellisime filmiklipid, et innustada uusi õppijaid lõpetama katkenud üldharidus.
<i>Viide tõendus-materjalile</i>	• Täiskasvanud õppijate rahuloluküsitluse tulemused 2021 • TV3 saade "Tere tulemast Haapsalu Kutsehariduskeskusesse" 23:41 minutil, vilistlase Karry Künemaa õppimisest Haapsalu Kutsehariduskeskuses • Täiskasvanuhariduse infomaterjal sotsiaalmeedias 2021 (kujundaja A.Nõupuu) • Filmiklipp "Marguse lugu" 2020 • Tegevuste kajastused meedias
4.2 Osaleb elukestva õppe diskussioonides või koostöövõrgustike, töögruppide tegevustes avaldades arvamust ja tehes ettepanekuid täiskasvanuhariduse valdkonnas ning laiendades võrgustikku.	
<i>Kompetentsi tõendamine</i>	Olen alates 2018. aastast MTÜ Kodukant Läänemaa täiskasvanuhariduse saadik ning osaline erinevates täiskasvanuhariduse tegevustes Läänemaal. Olen käinud esinemas kogukondlikel kokkusaamistel (nt Ridala piirkonna külade tunnustamisüritus novembris 2018) ning tutvustamas täiskasvanute õppimisvõimalusi Linnamäe Arenguseltsi külade ümarlauas. Mitmeid kordi olen osalenud nii kohalikel kui ka üle-eestilistel Andrase korraldatud seminaridel ning ümarlaudades. Enamasti avaldan ma sellistel kohtumistel arvamusi, kuidas muuta tõhusamaks kohalike omavalitsuste ja kutsekoolide koostöö, et rohkem täiskasvanud õppijaid leiaks tee õppima. Näiteks Andrase korraldatud täiskasvanuhariduse ja kohalike omavalitsuste esindajate kohtumisel 2021. a. septembris pakkusin ma välja idee veebiinfotundide ellukutsumiseks, mille korraldajaks on kutsehariduskeskus ja kus tutvustatakse algavat vastuvõttu. Infotunnis osalemiseks saadetakse kutsed kohalike omavalituste ja külaseltside ning töötukassa esindajatele ning teavitatakse avalikkust infotunnis osalemise võimalikkusest. Haapsalu Kutsehariduskeskuses toimub esimene selline <u>veebiinfotund 6.jaanuaril 2022</u>. Eesmärgiks on tutvustada HKHK talvist vastuvõttu ja erialasid, mida täiskasvanud saavad õppima tulla. Alates 2019. aastast on Haapsalu Kutsehariduskeskus maakondliku Täiskasvanud Õppija Nädala (TÕN) koordinaator. Täiskasvanuhariduse saadikuna olen ma Läänemaa TÕN juhtgrupi liige ning olen kolmel korral

	2019-2021 olnud osaline maakondliku Täiskasvanud Õppija Nädala korraldamisel ning täiskasvanud õppijate tunnustamisel.
Viide tõendus-mat erialile	Kogukondlik kuuluvus KODUKANT • Kodukandi täiskasvanuhariduse saadikute nimekiri • Eesti külade XIII Maapäev 2019 ◦ Maapäeva manifest • Kodukandi täiskasvanuhariduse saadikute seminarid: ◦ Kodukandi täiskasvanuhariduse saadikute suveseminar Pärnus 2018 ◦ Kodukant piirkondlikud täiskasvanuhariduse koostööseminarid 2018 ◦ „Kuidas läbi kogukondade ja kohalike omavalitsuste koostöö jõuda täiskasvanud õppijani?“ 2021 ANDRAS • Andras projekt "AGENDA - Euroopa täiskasvanuhariduse tegevuskava seminarid: ◦ Seminar „Kohalik omavalitsus kui partner täiskasvanute õppimise toetamisel“ 2021 ◦ Jätkuseminar „Kohalik omavalitsus kui partner täiskasvanute õppimise toetamisel“ 2021
4.3 Juhendab ja nõustab madalama kutsetasemega või kutseta koolitajaid.	
Kompetentsi tõendamine	Aeg-ajalt tuleb juhendada töökaaslast IT-alastes küsimustes või arvutikasutamises, kui pole kohal haridustehnoloogil või IT-juhti ning enamasti ma suudan kolleegide nende probleemide tekkimisel aidata. 2015. aastal, kui Haapsalu Kutsehariduskeskusest oli lahkunud haridustehnoloog, võtsime koos kolleegiga ette õpetajate - täiskasvanute koolitajate juhendamise. Valmistasime ette ja viisime läbi seeria "Kogukonnas õppimine" koolitusi digitehnoloogiate ning -keskkondade kasutamiseks õppetöös. Meie töö sai tunnustatud kuldõunaga Archimedese poolt "Aasta nutitegu hariduses 2016. Korduvalt on minu kolleegid-õpetajad osalenud minu fotograafiatundides või -kursustel, et omandada fotograafiaoskusi, mida kasutada oma tundides toodete pildistamisel. Olen töötajaid juhendanud ka jooksvalt vastavalt vajadusele ning andnud soovitusi, millele pöörata tähelepanu kas siis toodete, inimeste või ürituste pildistamisel ning kuidas kasutada oma kaamerat või nutitelefoni.
Viide tõendus-mat erialile	• "Kogukonnas õppimise" digikoolitused 2015 • Archimedese Kuldõun "Aasta nutitegu hariduses 2016 • Tunnustus õpetaja ja koolitajana
5. Professionaalne enesearendamine	
5.1 Reflekteerib ja hindab enda tegevust õpi-, grupi- ja isikulislike protsesside juhtimisel, toob välja enda tugevused ja arenguvajadused ning kavandab tegevused enda arendamiseks.	
Kompetentsi tõendamine	Õpetaja ja koolitajana pean enda tugevuseks kompetentsust õpetatavates valdkondades, pideva õppimise ja arengu soovi, järjekindlust, head õpetamise, selgitamise ja visualiseerimise oskust, selget eneseväljendusoskust, empaatiat, olukorra tunnetamist, loovust ja paindlikkust. Olen positiivne, loominguline, heatahtlik, innustav ja entusiastlik. Jagan tunnustust ja inspireerin. Arenguvajadusena näen jätkuvalt üldise professionaalsuse arendamist täiskasvanute koolitajana. Selleks osalen võimalusel vastavatel koolitustel ning loen raamatuid ning artikleid. Kindlasti vajavad kogu aeg arendamist ka mu erialased oskused fotograafina, kujundajana ja turundajana, mille kasvu näen suures osas kindlasti läbi praktilise tegevuse. Olen küll suure stressitaluvusega, kuid arendama pean ajaplaneerimise ja "ei-ütlemise oskust, et ennast läbipõlemisest säästa.
Viide tõendus-mat erialile	• Läbitud täienduskoolitused

5.2 Tegeleb eneserefleksiooniga, hindab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset seisundit ning võtab kasutusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks.	
Kompetentsi tõendamine	Töö täiskasvanute koolitajana meeldib mulle väga ning tunnen alati, et see on töö, mis mulle rohkem annab kui võtab ning laeb mind positiivse energiaga. Füüsiline seisund on mul hea. Olen teotahteline ja aktiivne, panustan palju tervislikele eluviisidele nii tootumises kui ka liikumises looduses. Mulle meeldib aiandus, toetan ökoloogiliselt puhaste aiasaaduste kasvatamist ning viljelen oma aias permakultuuri. Vaimse ja emotsionaalse seisundi eest kannan hoolt, kui kohtun huvitavate inimestega, külastan kino, teatrit, kontserte, muuseume või näitusi. Heaks enesearengu ja silmaringi laiendajaks on raamatute lugemine (erialased ja enesearengu raamatud, ajaloolised, eri rahvaste kultuure tutvustavad ning maailmakirjanduse tippteosed). Vabal ajal tegelen palju fotograafiaga, olen aktiivne Haapsalu Fotoklubi liige ning osalen sageli fotonäitustel. Kunstilise eneseväljendusega saan tegeleda fotolaagrites, kus mulle meeldib lavastada erinevaid fantaasiafotosid. Aeg-ajalt leian ma ka aega maalimiseks ning käsitöö tegemiseks, mille läbi saan ma oma loomingulisi ideid teostada. Mulle meeldib reisida. Olen külastanud ligikaudu 20 välisriiki. Eriti meeldivad mulle reisirid, kus saab suhelda kohalike inimestega ning läbi nende õppida tundma kohalikku kultuuri ja kombeid. Valdan kõne tasandil 4 võõrkeelt ning alati on väga huvitav praktiseerida neid keeli teistest rahvustest inimestega. Samamoodi meeldib mulle reisida Eestis - nii kodusel Läänemaal kui kõikjal mujal. Armastan loodusmatku rabades, RMK matkaradadel või Eesti saartel. Võõrkeeli kasutan ka siis, kui majutan oma kodus külalisi välismaalt. Suhtlemine huvitavate inimestega on see, mis mind alati laeb ja palju energiat annab. Mulle on väga oluline minu pere - abikaasa ja kolm täiskasvanud tütar, kes on mulle headeks partneriteks ja kaaslasteks ning minu 10 lapselast. Väärtustan häid suhteid oma vanematega, venna pere ning sõprade ja sugulastega.
Viide tõendus-materjalile	• Kunst • Fotograafia • Näitused • Käsitööd • Aiakujundus
5.3 Hoiab end kursis uuemate suundadega täiskasvanukoolituse valdkonnas. Käsitleb ennast õppijana, vastutab enda arengu eest.	
Kompetentsi tõendamine	Enesearendamine ja elukestev õpe annab energiat, positiivset elutahet ja uusi ambitsioone. Viimastel aastatel harin ennast palju iseõppimise teel – näiteks raamatute kaudu. Laenutan sageli raamatuid või ostan neid isiklikuks tarbeks. Osalen sageli ka veebikoolitustel või soetan e-õppekursusi, mida iseseisvalt läbin. Täiskasvanuhariduse uute suundadega hoian ennast kursis läbi koolituste ja osalemise kaudu täiskasvanuhariduse võrgustikes. Viimasteks tegevusteks selles vallas oli osalemine Tartu Ülikooli Haridusteaduste Instituudi andragoogika koolitusel "Täiskasvanud õppija kaasamine õppimisse", mis andis palju kasulikke praktilisi nõuandeid täiskasvanute koolituste huvitavamaks muutmiseks ka praegusel ajal, kui sageli tuleb läbi viia veebikoolitusi. Liitumine Läänemaa Täiskasvanute koolitajate ühendusega toob meid samas valdkonnas tegutsevaid erinevaid koolitajaid kokku kord kuus ning oma kohtumistel õpime me tundma erinevaid uusi meetodikaid (nt kovisooni kasutamine) ja arendame oma üldist silmaringi täiskasvanuhariduses. Uute suundadega Euroopa täiskasvanuhariduses tutvusin Erasmus+ K204 "Adult Education – it's Never too Late to Learn" projekti raames 2018 – 2020. Olin ise projekti idee algatajaks ja taotluse koostajaks. Meie projekt sisaldas erinevate täiskasvanuhariduse suundade põhjalikumalt tutvumist viies riigis - Itaalia, Kreeka, Holland, Horvaatia ja Eesti. Osalesin kõigil projekti kohtumistel ja sain palju uusi ideid, mida rakendada täiskasvanuhariduses oma töös.

	See kõik on minu süvendanud minu huvi andragoogika vastu. Avastan aina uusi raamatuid, veebilehti, organisatsioonide tegevusi, millega soovin end kurssi viia. Uurin erinevaid kursuseid ja võimalusel ka osalen (sõltuvalt raha- ja ajaressursist). Vaatan televisioonist haridus- ja mäluteemalisi saateid. Jälgin Haridus- ja teadusministeeriumi, Andrase, EASI, kohalike omavalitsuste tegevust, Euroopa täiskasvanuhariduse suundasid EPALE veebiplatvormi kaudu.
<i>Viide tõendus-mat erjalile</i>	• Täiskasvanuhariduse koostööprojekti “Adult Education – it’s Never too Late to Learn” kodulehekülg • TÜ Haridusteaduste Instituudi koolitus “Täiskasvanud õppija kaasamine õppimisse”, koolitaja Mari Karm 2021